

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Magdalena Kimel	

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2022 r. w Gliwicach

sprawy R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o umorzenie należności składkowych

na skutek odwołania R. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 kwietnia 2021 r. **nr** RED- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umarza należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne- za okres: 01/2002, 04/2002, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003,12/2003-04/2004,07/2004-06/2006 r. w łącznej kwocie 43.355,96 zł, (czterdzieści trzy tysiące trzysta pięćdziesiąt pięć złotych i 96/100) w tym z tytułu: składek – 18.925,58 zł (osiemnaście tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych i 58/100, odsetek – 24.348,60 zł (dwadzieścia cztery tysiące trzysta czterdzieści osiem złotych i 60/100), kosztów upomnienia – 88,00 zł (osiemdziesiąt osiem złotych),

b) ubezpieczenie zdrowotne –za okres: 01/2002, 4/2002, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002, 02/2003, 03/2003, 06/2003-08/2003, 01/2004-04/2004, 07/2004 – 11/2004, 01/2005-08/2005, 06/2006 w łącznej kwocie 5.395,94 zł (pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt pięć złotych i 94/100), w tym z tytułu składek: - 2.293,32 zł (dwa tysiące dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote i 32/100), odsetek – 3.085,02 zł (trzy tysiące osiemdziesiąt pięć złotych i 02/100), kosztów upomnienia – 17,60 zł (siedemnaście złotych i 60/100),

c) Fundusz Pracy: za okres: 06/2002, 09/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 03/2004-04/2004, 12/2004-01/2005,04/2005,06/2005-08/2005, 05/2006-06/2006 r. w łącznej kwocie 430,89 zł (czteryście trzydzieści złotych i 89/100), w tym z tytułu: składek:-185,59 zł (sto osiemdziesiąt pięć złotych i 59/100), odsetek:-236,50 zł (dwieście trzydzieści sześć złotych i 50/100), kosztów upomnienia- 8,80 zł (osiem złotych i 80/100).

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił umorzenia należności ubezpieczonej R. G. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres: 01/2002, 04/2002, 6/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 12/2003-04/2004, 07/2004-06/2006, w łącznej kwocie 43 355,96 zł; ubezpieczenie zdrowotne za okres: 01/2002, 04/2004, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002, 02/2003, 03/2003, 06/2003-08/2003, 01/2004-04/2004, 07/2004-11/2004, 01/2005 – 08/2005, 06/2006, w łącznej kwocie 5 395,94 zł; Fundusz Pracy za okres: 06/2002, 09/2002, 12/2002 - 04/2003, 06/2003-10/2003, 03/2004-04/2004, 12/2004-01/2005, 04/2005, 06/2005-08/2005, 05/2006-06/2006, w łącznej kwocie 430,89 zł. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie spełniła warunku, o którym mowa w art. 1 ust 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność i nie spłaciła kosztów egzekucyjnych.

R. G. wniosła odwołanie od decyzji domagając się jej uchylenia bądź zmiany w uzasadnieniu wskazując, że nie posiadała żadnej wiedzy odnośnie wysokości oraz istnienia nieopłaconych należności. Nie została w żaden sposób o tym fakcie poinformowana. Wiedzę na temat kosztów egzekucyjnych w Urzędzie Skarbowym w B. i konieczności ich uregulowania powzięła dopiero wraz z doręczeniem decyzji o odmowie umorzenia zadłużenia. Niezwłocznie po uzyskaniu informacji o istnieniu i wysokości zadłużenia uiściła należne koszty Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w B..

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację. Organ rentowy złożył wniosek o zasądzenie od odwołującej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca R. G. w dniu 19 lutego 2013 roku wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z wnioskiem o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe.

W dniu 17 czerwca 2015 roku organ rentowy wydał decyzję, w której określił zaległości podlegające umorzeniu na dzień 19 lutego 2013 roku, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne: za okres: 01/2002, 04/2002, 6/2002-07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 12/2003-04/2004, 07/2004-06/2006, w łącznej kwocie 43 355,96 zł; ubezpieczenie zdrowotne za okres: 01/2002, 04/2004, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002, 02/2003, 03/2003, 06/2003-08/2003, 01/2004-04/2004, 07/2004-11/2004, 01/2005 – 08/2005, 06/2006, w łącznej kwocie 5 395,94 zł; Fundusz Pracy za okres: 06/2002, 09/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 03/2004-04/2004, 12/2004-01/2005, 04/2005, 06/2005-08/2005, 05/2006-06/2006, w łącznej kwocie 430,89 zł. Organ rentowy określił, że warunkiem umorzenia należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

W dniu 29 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zawarł z odwołującą umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek nie podlegających umorzeniu łącznie za okres od 01/2002 do 12/2014 na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Wszystkie należności niepodlegające umorzeniu zostały uregulowane do dnia 13 listopada 2020 roku, przed terminem ostatniej spłaty, który ustalono na dzień 16 listopada 2020 roku.

Pismem z dnia 10 grudnia 2020 roku ZUS O/Z. zwrócił się do Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. o informację, czy koszty egzekucyjne niepodlegające umorzeniu zostały uregulowane przez dłużnika.

W dniu 18 lutego 2021 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w B. poinformował, że do spłaty pozostała kwota 2 101,80 zł.

Następnie decyzją zaskarżoną z dnia 8 kwietnia 2021 roku organ rentowy odmówił umorzenia należności z tytułu składek, albowiem ubezpieczona nie uregulowała kosztów egzekucyjnych.

W dniu 10 maja 2021 roku odwołująca uściła na rzecz ZUS – koszty egzekucyjne we wskazanej powyżej kwocie.

Z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. z dnia 5 stycznia 2022 roku wynika, że ww. koszty egzekucyjne powstały w latach 2005 – 2006 wskutek prowadzonej w tym czasie egzekucji z rachunku bankowego dłużnika.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta ZUS.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodny, kompletny, mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie R. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U z 2012 roku, poz. 1551), na wniosek osoby podlegającej w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8, tj. decyzji określającej warunki umorzenia należności;

2) innej niż pkt. 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku, do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z art. 1 ust. 6 tej ustawy umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Po myśli art. 1 ust. 8 tej samej ustawy ZUS wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 10 ustawy warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt. 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku, do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także

kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Po myśli art. 1 ust. 11 i 12 ustawy abolicyjnej niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8. W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

Art. 1 ust. 13 tej samej ustawy stanowi, iż ZUS wydaje decyzję o:

- 1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub
- 2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Dokonując analizy warunków koniecznych do umorzenia składek należy zważyć:

Pierwszym warunkiem jest złożenie wniosku o umorzenie nieopłaconych składek w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 28 lutego 2009 roku. Ten warunek ubezpieczona spełniła.

Drugi warunek to złożenie wniosku w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy to jest do dnia 15 stycznia 2015 roku. Ten warunek również został spełniony.

Trzeci warunek to wydanie decyzji określającej warunki umorzenia przez organ rentowy. Taka decyzja została wydana w dniu 17 czerwca 2015 roku. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 grudnia 2014 roku, zgodnie z którym „ustawa z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność wyraźnie przewiduje dwa postępowania prowadzone przez ZUS, które kończą się wydaniem merytorycznej decyzji, a mianowicie postępowanie w sprawie określenia warunków umorzenia należności oraz postępowanie w sprawie umorzenia należności. Ustawa nie daje podstaw do wydania jednej decyzji o charakterze warunkowym. W decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach ust. 10 - 12 art. 1 ustawy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest w decyzji z art. 1 ust. 8 warunki te określić, tzn. skonkretyzować poprzez podanie kwot niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP, FGŚP i FEP za okres od dnia 1.01.1999r., do których opłacenia jest obowiązany wnioskodawca wraz z wszelkimi kosztami dodatkowymi wymienionymi w ustawie oraz poprzez wskazanie terminu, w jakim należności te podlegają spłacie.”

Decyzja z dnia 17 czerwca 2015 roku nie zawierała informacji o składkach niepodlegających umorzeniu. Stała się decyzją prawomocną.

Czwarty warunek to nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu należności bądź odmowie umorzenia należności niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku oraz należnych od tych składek opłaty prolongacyjnej, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych. Odwołująca nie posiadała zaległości na dzień wydania decyzji odmawiającej umorzenia składek. Spłaciła wszystkie

należności niepodlegające umorzeniu. Nie było sporu co do tego, że odwołująca w terminie i w całości zrealizowała układ ratalny.

Piątym warunkiem jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu składek bądź odmowie umorzenia składek kosztów egzekucyjnych naliczonych przez naczelnika urzędu skarbowego.

Odwołująca posiadała zaległość z tego tytułu w łącznej kwocie 2 101,80 zł. Nie została jednak o tej zaległości w żaden sposób poinformowana. Stąd mogła pozostawać w przekonaniu, że wraz ze spłatą układu ratalnego spłaciła wszelkie zobowiązania niepodlegające umorzeniu. Z treści układu ratalnego wynika, że wierzyciel zobowiązuje się do podjęcia działań zmierzających do zawieszenia wcześniej wszczętych i nie zakończonych postępowań egzekucyjnych dotyczących należności z tytułu składek objętych umową, nie wszczynania i nie wznawiania postępowań egzekucyjnych przez okres obowiązywania umowy (§ 5 pkt 1 i 2 umowy). Nadto organ rentowy zobowiązał się podjąć działania zmierzające do umorzenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności objętych umową po całkowitej ich spłacie zgodnie z harmonogramem spłat oraz uregulowaniu należnych kosztów egzekucyjnych (§5 pkt. 3). Zatem odwołująca nie mogła przypuszczać, iż pozostały nieuregulowane należności z tego tytułu, skoro czynności egzekucyjne nie były już prowadzone, a organ rentowy przejął na siebie obowiązek podjęcia działań zmierzających do umorzenia toczących się postępowań egzekucyjnych. Należy podkreślić, że odwołująca w terminie regulowała zobowiązania wynikające z harmonogramy spłat. Termin ostatniej spłaty ustalono na dzień 16 listopada 2020 roku. Wszystkie należności niepodlegające umorzeniu zostały uregulowane do dnia 13 listopada 2020 roku, a więc przed wyznaczonym terminem. Odwołująca działała z zamiarem rzeczywistej spłaty wszelkich zobowiązań i w przeświadczeniu, że wszystkie zobowiązania spłaciła. Po otrzymaniu informacji o wysokości zadłużenia z tytułu kosztów egzekucyjnych, niezwłocznie kwotę tą uregulowała.

Mając na uwadze powyższą okoliczność, Sąd uznał, że odwołująca spełniła warunki umożliwiających umorzenie należności składkowych i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umorzył należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne za okres: 01/2002, 04/2002, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 12/2003-04/2004, 07/2004-06/2006 w łącznej kwocie 43 355,96 zł, w tym z tytułu: składek – 18.925,58 zł, odsetek – 24.348,60 zł, kosztów upomnienia – 88,00 zł,

b) ubezpieczenie zdrowotne za okres: 01/2002, 4/2002, 06/2002, 07/2002, 09/2002, 10/2002, 12/2002, 02/2003, 03/2003, 06/2003-08/2003, 01/2004-04/2004, 07/2004 – 11/2004, 01/2005-08/2005, 06/2006 w łącznej kwocie 5.395,94 zł, w tym z tytułu składek - 2 293,32 zł, odsetek – 3 085,02 zł, kosztów upomnienia – 17,60 zł,

c) Fundusz Pracy za okres: 06/2002, 09/2002, 12/2002-04/2003, 06/2003-10/2003, 03/2004-04/2004, 12/2004-01/2005, 04/2005, 06/2005-08/2005, 05/2006-06/2006 w łącznej kwocie 430,89 zł, w tym z tytułu: składek -185,59 zł, odsetek - 236,50 zł, kosztów upomnienia - 8,80 zł.

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel